

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Bodolai László (címe) ügyvéd által képviselt (felperes neve, címe) felperesnek a dr. Ligeti György (címe) ügyvéd által képviselt (alperes neve, címe) alperes ellen személyhez fűződő jog megsértésének megállapítása miatt indult perében a Fővárosi Bíróság 2010. június 24. napján kelt 65.P.21.511/2010/7. számú ítélete ellen az alperes részéről 8. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett részét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 15.000 (tizenötezer) forint + áfa fellebbezési költséget, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 36.000 (harminchatezer) forint fellebbezési illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes szereplője volt az ... „...” címen sugárzott valóság show-nak. Ebben a műsorban különböző konfliktusok alakultak ki, a szereplők egymással provokatívan viselkedtek, majd elmérgesedett közöttük a viszony.

A „...” magazin ... számában egy egész oldalas írás foglalkozott a ...-ban résztvevő ... nevű hölgy magánéletével és a cikk arról is beszámolt, hogy a felperesről úgy nyilatkozott, hogy „nem is nő, hanem férfi vagy transzvesztita”.

Ezen túl megjelentek azok a nyilatkozatai is, amely szerint legszívesebben szájba vágna, gusztustalan, gonosz és idióta a felperes.

A felperes becsülete és jóhírneve védelméhez fűződő személyiségi joga megsértése miatt terjesztett elő keresetet, amelyben a jogsértés megállapításán túl az alperest elégtétel adására, valamint 600.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére is kérte kötelezni.

Kamatigényét a keresetlevél beadásától érvényesítette.

Nem vitatta, hogy a ... résztvevőjeként közszereplővé vált és azt sem, hogy az ... című adásában sértő módon nyilatkozott ..., azonban ez nem indokolhatja, hogy személyére nézve ilyen sértő kijelentések jelenjenek meg, még akkor sem, ha bulvár műsorban vállalt szerepet.

Előadta, hogy az alperesi közlés után élete elnehezült és kellemetlen helyzetekbe kerültek gyermekével együtt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte.

Előadta, hogy a nyilatkozó ... - akit a felperes ...-nek nevezett - a véleményének adott hangot, így ezt alappal a felperes nem sérelmezheti.

Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperes megsértette a felperes becsületét és jóhírnevét a kiadásában megjelenő „...” magazin ... -i számában „...” címmel megjelent írásával, melyben a ... megjelent felperesről azt közölte - lapjának nyilatkozó ... nevében -, hogy „nem is nő, hanem férfi vagy transzvesztita”.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy a történetekért magánlevélben fejezze ki sajnálkozását és 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 300.000 forint kártérítést és ezen összeg után 2010. március 12-étől járó késedelmi kamatot, valamint a Magyar Államnak külön felhívásra 28.000 forint eljárási illetéket.

Az ezt meghaladó keresetet elutasította és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az államnak külön felhívásra 8.000 forint eljárási illetéket. Megállapította, hogy az egyéb költségeiket a felek maguk viselik.

Az ítélet indokolásában az elsőfokú bíróság ismertetette a Ptk. 75. § (1) bekezdését, a 76.§-ában és 78. §-ában foglaltakat, és a Legfelsőbb Bíróság PK. 12. és 14. számú állásfoglalásában rögzítetteket.

Kiemelte, hogy a felperes az ... által készített és sugárzott adásbeli szerepléssel közéleti szereplést vállalt, ezzel kritikának, bírálatnak tette ki magát.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint azonban a közszereplőnek sem kell túrníe, hogy személyiségébe gázoljanak, olyan szavakkal illessék, ami emberi mivoltában, méltóságában sérti.

A felperest idiótának, gonosznak, gusztustalannak nevező kitételek miatt a keresetet az elsőfokú bíróság arra hivatkozással utasította el, hogy az alperesi újságírónak nyilatkozó hölgy a véleményét nyilvánította ki, még akkor is, ha közlései durvának minősülnek. E körben hivatkozott arra, hogy a véleménynyilvánítás és a jóhírnévhez fűződő jog is alkotmányos alapjog, majd kifejtette, hogy a véleménynyilvánítás szabadsága általában mindenféle közlés szabadságát magában foglalja, függetlenül a közlés módjától, értékétől, erkölcsi minőségétől és többnyire valóságtartalmától is, és attól is, hogy értékes vagy értéktelen, igaz vagy hamis, érzelmeken vagy érzékszerveken alapul. A véleménynyilvánítás külső korlátját jelenti azonban az emberi méltósághoz, a becsülethez és a jóhírnévhez fűződő személyiségi jog.

Az általánosságban kifejtetteket követően megállapította, hogy az alperes által ilyen módon megjelenített értékítélet nem sértette meg a bulvárműsorban szereplő felperes személyhez fűződő jogait, akinek egy ilyen műsorban való részvétel után

nem csak becsmérlő, hanem olykor a sikamlós megjegyzéseket is tűnie kell, a kritikai megnyilvánulásokat el kell viselnie.

A férfiként, a transzvesztitaként megjelenítő kijelentés miatt előterjesztett kereset tekintetében rámutatott az elsőfokú bíróság arra, hogy a szabad véleménynyilvánítás korlátját jelenti az, hogy a vélemény nem lehet durva, lealacsonyító, bántó. Megállapította, hogy a nyilatkozó súlyos kritikai éllel, semmivel alá nem támasztott véleménye - az, hogy nem is nő hanem férfi vagy transzvesztita - sértette a felperes becsületét, jóhírnevét, s mivel ezáltal az alperes jogsértést követett el, a felperes joggal kért jogvédelmet.

Arra is kitért, hogy az alperesnek nem volt kötelezettsége, hogy ilyen tartalmú nyilatkozatot, közlést közzétegyen, ezért felelőssége egyértelműen megállapítható.

A jogsértés megtörténtének megállapításán túl az elsőfokú bíróság az alperest elégtételadásra is kötelezte, mégpedig oly módon, hogy magánlevélben fejezze ki sajnálkozását a jogsértés miatt a felperes felé. Az elégtételadás módjának meghatározása körében rámutatott arra, hogy nem célszerű a sértő tartalmú közlést ismételten megjelentetni, és a jogsértést kellőképpen orvosolja az elnézést kérő magánlevél is.

Az elsőfokú bíróság a nem vagyoni kártérítés tekintetében hivatkozott a Ptk. 339. §-ára, a 355. § (1) és (4) bekezdésére. Kifejtette, hogy a felperest emberi, női mivoltában a kétségtelenül sértő, megalázó kijelentés közzlése ténylegesen nem okozott hátrányt a felperes mindennapi életében, konkrét inzultus nem érte, azonban a közlés önmagában is olyan megalázó volt, hogy a Pp. 163. § (3) bekezdésére utalással 300.000 forint nem vagyoni kártérítés megítélését indokoltnak látta. Kiemelte, hogy a nyilatkozat hírértéke az olvasókban akár hosszabb távon is megmaradhat ezáltal a felperes megítélését hátrányosan befolyásolhatja.

Kitért arra is, hogy az alperesi jogsértés mértékét, az okozott sérelem nagyságát nem csökkenti a felperes által a róla nyilatkozó személynek okozott személyiségi jogsérelem, tekintettel arra, hogy ezek felperesi követeléssel szemben nem beszámítható igények.

A perköltség viseléséről a Pp. 81. § (1) bekezdése alapján határozott.

Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben annak megváltoztatását, a kereset elutasítását és a felperes költségeiben való marasztalását kérte.

Álláspontja szerint nem történt sem becsületsértés, sem jóhírnév sértés, mert az olvasók számára nyilvánvaló volt, hogy a felperes nem férfi, illetve nem transzvesztita. Ez olyannyira képtelen állítás és olyan egyértelműen a felperes nőiességére vonatkozó kritika, érzékletes vélemény, amely nem alapozza meg a jogsértés megállapítását.

Arra is hivatkozott, hogy a felperesnek tudnia kellett, amikor vállalkozott a ...-ban való szereplésre, hogy a műsor jellegéből adódóan mi vár rá, hogy a szereplők rendkívül kényelmetlen helyzetbe is kerülhetnek, „többet kell elszenvedniük” az átlagpolgárnál. Egyébként a sekélyes hangvételű vagdalkozásból a felperes is kivette a részét, amikor agyevő bogárnak titulálta a róla nyilatkozó ...

Sem az elégtétel adására, sem a kártérítés megfizetésére kötelezést nem tartotta elfogadhatónak.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.

Az alperes fellebbezése nem alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (3) bekezdésének megfelelően a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátai között bírálta felül.

Ebben a körben eljárva megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján helytállóan állapította meg a tényállást, amelyből levont jogi következtetésével és az így meghozott érdemi döntésével a másodfokú bíróság is egyetértett, ezért azt a Pp. 253. § (2) bekezdése értelmében helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezésben foglaltak alapján a következőket emeli ki.

A Ptk. 78. § (1) bekezdése biztosítja a jóhírnév védelmét, amelynek megsértése akkor valósul meg, ha valaki más személyére vonatkozó, azt sértő, valótlan tényről állít, híresztel vagy való tényről hamis színben tüntet fel [Ptk. 78. § (2) bekezdés].

A hírnév a személy társadalomban betöltött szerepének értékelését befolyásoló ismereteket jelenti. Jóhírnév sértőnek az olyan közlések tekinthetők, amelyek objektíve nem felelnek meg a valóságnak, és hátrányosan befolyásolják az érintett személy társadalmi értékelését.

A jogvita elbírálása során arra is figyelemmel kellett lenni, hogy a felperes a ... részt vett, a nyilvánosság előtt vállalta a „...” című műsorban való fellépést, ezáltal közismertségre tett szert, így közszereplőnek minősül. Ebben a minőségében pedig a személyével szemben megnyilvánuló, őt kedvezőtlen színben feltüntető véleménnyel, kritikával szemben nagyobb türelmet köteles tanúsítani, azonban a valótlan tényállítás és hátrányos megítélés kiváltására alkalmas lealázó megnyilvánulások esetén ugyanolyan feltételekkel jogosult személyiségi jogvédelemre, mint bármely más személy.

Mindezek alapján helytállóan jutott arra a következtetésre az elsőfokú bíróság, hogy „a nem is nő hanem férfi vagy transzvesztita” megjelölés olyan tényállitásnak minősül, amit nem csak egy átlagembernek, de egy közszereplőnek sem kötelessége eltűrni. Az alperes a nyilatkozat közzétételével gyakorlatilag a felperes női mivoltát, szexuális beállítottságát kérdőjelezte meg, ami mindenki számára olyan, a személyiséget érintő érzékeny terület, amellyel kapcsolatos vagy arra vonatkozó közlés köztudomásúan sértő tartalmat hordoz, sérti az érintett személyhez fűződő jogait. A férfiként, illetve transzvesztitaként történő megjelölés, minősítés olyan megalázó durva közlés, ami a jogsértés megállapítását mindenképpen megalapozza. Helytállóan döntött ezért az elsőfokú bíróság, amikor a felperes keresetének ebben a részében helyt adott.

Megállapítható, hogy az elsőfokú bíróság a Ptk. 84. § (1) bekezdése c) pontja szerinti objektív jogkövetkezményről is helyesen rendelkezett.

A Fővárosi Ítéltábla a szubjektív jogkövetkezmény alkalmazása körében úgy ítélte meg, hogy az elsőfokú bíróság a perben feltárt körülményeket megfelelően

mérlegelte, és a felperes javára megállapított nem vagyoni kártérítés összegét arányban állónak ítélte az alperesi jogsértés súlyával.

A Ptk. 84. § (1) bekezdésének e) pontja értelmében az, akit személyhez fűződő jogában megsértenek, kártérítést követelhet a polgári jogi felelősség szabályai szerint.

A Ptk. 355. § (1) bekezdése akként rendelkezik, hogy a kárért felelős személy köteles az eredeti állapotot helyreállítani, ha pedig az nem lehetséges, vagy a károsult azt alapos okból nem kívánja, köteles a károsult vagyoni és nem vagyoni kárát megtéríteni. A (4) bekezdés alapján kártérítés címén a károkozó körülmény folytán a károsult vagyonában beállott értékcsökkenést és az elmaradt vagyoni előnyt, továbbá azt a kárpótlást vagy költséget kell megtéríteni, amely a károsultat ért vagyoni és nem vagyoni hátrány csökkentéséhez vagy kiküszöböléséhez szükséges.

Ezen túlmenően a nem vagyoni kártérítés körében az Alkotmánybíróság 34/1992. (VI. 1.) AB határozatát és a Legfelsőbb Bíróság iránymutatása alapján kialakult bírói gyakorlatot kell irányadónak tekinteni.

A nem vagyoni kár az adott személyiség értékminőségében a jogsértés miatt bekövetkezett csökkenés ellensúlyozására hivatott, mértékének pedig ahhoz kell igazodnia, hogy ez a személyiséget jellemző helyzet milyen mértékű kedvezőtlen irányú változást idézett elő a jogsérelmet szenvedett félnél. Tehát elsősorban azt kell vizsgálni ebben a körben, hogy a sérelmezett magatartás mennyiben járt olyan következménnyel, hogy az adott személyről kedvezőtlen értékítélet alakuljon ki, és ez mennyiben hatott ki társadalmi megítélésére.

A másodfokú bíróság kiemeli, hogy a nem vagyoni kártérítés jogintézménye nem szakítható el a kártérítés általános szabályaitól. Ennek megfelelően szükséges a jogellenes, felróható magatartás, valamint olyan hátrány bekövetkezése, amely csak nem vagyoni kártérítéssel kompenzálható, és a kettő között okozati összefüggésnek kell fennállnia.

A kártérítés mértékének megállapításánál pedig az eset összes körülményeit, a jogsértés tárgyi súlyát és a bekövetkezett jogkövetkezményeket kell értékelni.

Tekintettel arra, hogy az elszenvedett sérelem és annak mértéke nehezen bizonyítható, a bíróság a Pp. 163. § (3) bekezdése alapján külön bizonyítás nélkül is elfogadja az olyan hátrány bekövetkeztét, amely köztudomású ténynek tekinthető.

Kiemeli a másodfokú bíróság, hogy a nem vagyoni kártérítés a jogsértőnek minősített közlésekkel okozati összefüggésben felmerült hátrányok miatt ítélt meg.

A Fővárosi Ítéltábla is úgy ítélte meg, hogy az alperesi közlés önmagában is oly megalázó, hogy annak kompenzálása érdekében az alperes nem vagyoni kártérítés fizetésére köteles. A felperes valóban nem bizonyított olyan konkrét hátrányt, sérelmet, amely a személyhez fűződő jogával összefüggésben keletkezett, azonban a másodfokú bíróság is úgy ítélte meg, hogy a személyhez fűződő jogok megsértésével, az okozott sérelemmel az elsőfokú bíróság által megállapított nem vagyoni kártérítés összegszerűen arányban álló és indokolt.

Az alperes egyébként sem tárt fel olyan körülményt, amely a nem vagyoni kártérítés felülmérlegelését alátámasztaná.

A Fővárosi Ítéltábla a fellebbezési eljárásban felmerült költségről a Pp. 78. § (1) bekezdésének megfelelően határozott, amelynek során figyelemmel volt a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdésére, valamint a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. §-ában foglaltakra.

, 2010. december 16.

Kizmanné dr. Oszkó Marianne s.k.
a tanács elnöke

Dr. Győriné dr. Maurer Amália s.k.. Fülöp Györgyi s.k.
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül:
tisztviselő